

2011. február 14. hétfő
Apostolok Cselekedetei 16,16–24

Dr. Lenkeyné Dr. Semsey Klára

^{16,16}Történt pedig egyszer, hogy amikor az imádkozás helyére mentünk, egy szolgálóleány jött velünk szembe, akiben jövendőmondó lélek volt, és jóslásával nagy hasznot hajtott gazdáinak. ^{16,17}Követte Pált és minket, és így kiáltozott: "Ezek az emberek a Magasságos Isten szolgálói, akik az üdvösség útját hirdetik nektek!" ^{16,18}Ezt több napon át is művelte. Pált azonban bosszantotta ez. Ezért megfordult, és ezt mondta a léleknek: "Parancsolom neked Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belőle!" És az még abban az órában kiment belőle. ^{16,19}Amikor látták urai, hogy odalett az, amiből hasznot reméltek, megragadva Pált és Szilászt, a hatóság elé, a főtérré hurcolták őket. ^{16,20}Azután az előljárók elé vezették őket, és ezt mondták: "Ezek az emberek felforgatták városunkat. ^{16,21}Zsidók lévén, olyan szokásokat hirdetnek, amelyeket nekünk nem szabad sem átvennünk, sem követnünk, mert rómaiak vagyunk." ^{16,22}Velük együtt a sokaság is rájuk támadt, az előljárók pedig letépték ruhájukat, és megbotoztatták őket. ^{16,23}Sok ütést mértek rájuk, majd börtönbe vetették őket, és megparancsolták a börtönőrnek, hogy gondosan őrizze őket. ^{16,24}Az pedig, mivel ilyen parancsot kapott, a belső börtönbe vetette őket, és a lábukat kalodába zárta.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Pál apostol Filippiben a sötétség erejének az ember személyiségét megnyomorító hatásával is találkozunk. Találkozik azokkal az emberekkel is, akik az emberi nyomorúságot meglovagolják, és a szerencsétlenből, a betegség áldozatából, az ember nyomorúságából hasznot húznak. Rab-

szolgasors, kiszolgáltatottság, nyomor. Filippi városának az életéhez ez is hozzátartozik. A sötétség erejének konkrét megnyilvánulása és Krisztus szabadító erejének konkrét megmutatkozása együtt válik megtapasztalhatóvá az Apostolok Cselekedeteinek ebben a részletében, Európa első városában.

16. vers

Paidiszkén tina ekbouszan pneüma püthona – egy rabszolgaleányról van szó. A *pneüma püthona* általában „jóslélek”, majd a „hasbeszélők” megjelölésére szolgált. *Püthon*-nak nevezték eredetileg azt a sárkányt, amely a delfibeli jóshely őre, később pedig egy jövendőmondó démon neve. *Manteüomai* – „jövendöl”, „jósol”. Az Újszövetségben csak itt fordul elő. A pogány rabszolgaleány tevékenységéből a gazdái jelentős anyagi jövedelemre tettek szert.

17. vers

Ez a sötétség ereje alatt lévő lány napról napra követte Pálékát és azt kiáltozta, hogy ezek az emberek a Magasságos Isten szolgálói. A démoni kiáltozással az evangéliumokban is találkozunk (Mk 1,24; 3,11 5,7; Lk 4,34.41; 8,28). A démoni hatalmaknak nem az ismereteivel, hanem a lelkületével van baj, a negatív szellemi hatalmassággal, a sötétség erejével. Arról az istenellenes hatalmasságról van itt szó, amely az embert a hatalmába kerítve fejt ki tevékenységét, a személyiségét hatalmában tartva a maga eszközeként használja, a maga szócsövénévé teszi, és végül elpusztítja. A démoni hit szerint Isten megnevezése a fölötte való hatalom biztosítását jelenti. Azért történik a Magasságosnak a megnevezése, hogy ezzel fölé kerekedjen az, aki a rabszolgaleány kijelentésének a hátterében van.

18. vers

Ez azonban nem áll. A történet világosan szemlélteti ezt. A rabszolgaleány jöllehet több napon is folytatta kiáltozását, a sötétség hatalma nem kerekedhetett az apostolok fölé. Mikor azonban Pál fellép

Jézus nevében vele szemben, azonnal kénytelen engedelmessé válni, és megtenni azt, amit az apostol Jézus nevében parancsol. Jézus a szabadító, aki azért jött, hogy az ellenség, az ember személyiségét romboló, az embert pusztító erőnek a hatalma alól megszabadítsa az embert. Jézus az erősebb hatalom, aki behatolt – képes értelemben szólva – az erős várába, megkötözte, és szabadságot hirdetett mindazoknak, akiket rabságában tartott (Mk 3,22–30). Azért jelent meg Isten Fia, hogy a gonosz munkáját megsemmisítse (1Jn 3,8). Jézus ereje által a rabszolgalány megszabadult a démoni hatás alól, meggyógyult.

19. vers

A rabszolgalány urai, amikor látták, hogy megszűnt az a helyzet, amiből hasznot húzhattak, tettelesen léptek fel Pál és Szilász ellen. Az agora, a főter az ítékezés helye.

20. vers

Arkbontesz – „a hatóság”, „sztratégói” – a város élén álló „vezetők” megnevezése, címe.

21–22. vers

A Pálék ellen felhozott vád koholt, hazugság. Pál semmi olyat nem hirdetett (pl. nem hirdette a körülmetélkedést), amely sérthette volna a vádlókat. Az antiszemita fegyverét bevetve a tömeget sikeresen Pálék ellen hangolják, megbotoztatták őket. Ez az egyik olyan eset, amiről Pál a 2Kor 11,25-ben szól.

23–24. vers

A belső börtön, a földalatti cella. A lábuk kalodába zárásával érte el szenvedésük, gyötrelmük a csúcspontját. A sötétség ereje bármilyen formában jelenik meg nemcsak istentelen, hanem ezzel együtt embertelen. A rabszolgalány urai a hazugság, a kegyetlenség fegyverét használják azokkal szemben, akik anyagi javaik megszerzésének az útjába állnak.

Prédikációvázlat

Jézus követői – az anyagi javak rabjai

Jézus követői, Pál és munkatársai Filippiben munkálkodnak tovább. Lídia háza otthont és biztonságot jelentett nekik. Munkájuk közben találkoznak a gonosznak, a sötétség erőinek emberek által megnyilvánuló hatalmával. Egy leánnyal találkoznak először, aki kettős rabságban szenved. Démoni erő megszállottja. Nyomorúságos helyzetéből a gazdáit, akiknek a rabszolgája (ma így mondánánk: akik futtatják) nagy hasznot húznak kiszolgáltatott

helyzetéből. A lány jóslása, jóvendőmondása, nyomorúságos helyzete jól jövedelmezett a gazdáit számára. *Filippiben Európa népe jelt kapott arról, hogy Jézus hatalma nagyobb, mint a sötétség emberi életet megnyomortó ereje.*

1. *Jézus követői által az Úr szabadít, gyógyít.* Pál apostol munkatársaival együtt teszi a dolgát. Útközben találkoznak egy rabszolgával kiáltozásával. Több napon át ismétli meg tevékenységét. Azt kiáltozza, hogy ezek az emberek a Magasságos Isten szolgái, akik az üdvösség útját hirdetik nektek. Amit kiabál, az úgy van, az igaz. Pál és munkatársai valóban a mindenható Isten szolgái. Az is megállja a helyét, hogy az üdvösség útját világítják meg, Jézus megtérésre hívó szavát közvetítik. A valóságot hirdeti a rabszolgával. Mi ebben akkor a rossz? Az a sötét háttér, ami e mögött a hírverés mögött van. Az a gonosz hatalom, amely fogságában tartja a lányt. A gonosznak, az ellenségnek, a Sátánnak nem a tudásával van baj, hanem a lelkiületével, a szándékával. *A gonosznak nagy a hatalma, és a tudománya, sok mindent tud, és igyekezik is utánozni Krisztust, csak egyet nem tud: szeretni.* Nem tud jót tenni, az embert nem megmenteni, hanem elpusztítani akarja. Kihaszználja, felhasználja a maga gonosz céljának az elérésében, és azután megöli. A lány kiabálásával a démoni erő szócsöve, amellyel az a szándéka, hogy Pálék fölé kerekedjék – a démoni hit szerint ugyanis, akinek a létét leleplezik, a fölött megszerzik a hatalmat. Pál apostol néhány napig nem azért hallgat, mintha nem tudná Jézus hatalmával elnémítani a hasbeszélő lányt, hanem azért, hogy ily módon nyilvánvalóvá tegye, hogy Krisztus követőin nincs hatalma a gonosznak, bárhogyan kiabáltassa is azt, akit a hatalmában tart. Végül elhallgattatja a démoni hangot, nemcsak azért, mert nekik nincs szükségük a gonosz hírverésére, hanem azért, hogy láthatóvá tegye Jézus erejét, amelynek a kiáradását a gonosz semmiféle manipulációval meg nem akadályozhatja, és szemléltesse, hogy Jézus ereje a megszállott szabadulását, a nyomorúságos helyzetben lévő lány gyógyulását jelenti. Jézus a szabadító, aki az embert a sötétség erejéből is ki tudja menteni. Ő az ember javát és gyógyulását szolgálja.

2. *Az anyagi javak rabjai, akik mások nyomorúságos helyzetét haszonszerzésre használják támadásba lendülnek.* Az apostolok gyógyító, szabadító munkája nem mindenkinek öröm. Vannak, akik az emberi nyomorúságból tőkét kovácsolnak. Vannak, akik az elesett, kiszolgáltatott, segítségre, gyógyításra, orvoslásra szoruló emberek nyomorán egyáltalán nem akarnak változtatni, hanem a maguk hasznára fordítják. Minél nyomorúságosabb helyzetben van az ember, annál kiszolgáltatottabb. *A haszon, a profit rabjai nem ismernek emberséget.*

3. *A támadás kíméletlen, Pált és Szilászt szigorú fogságba vették.* Hazugság, koholt vád, hangulatkeltés – a módszer nem változik, csak korszerűsödik. Az apostolokat keményen megbüntetik azért, amiért tetteikkel keresztezték jövedelmüknek a forrását. A mammon imádat, a gonosz hatalmában lévő embernek nem számít semmi, csak a maga haszna bármi áron, bármi úton. Jézus képviselői, az emberek javát tettekkel, valóságosan szolgálják. Krisztus követését vállalják akkor is, ha ez kemény fogságot, börtönt jelent időnként, és úgy látszik, hogy az ellenség ereje az erősebb. Ez azonban csak a látszat.